



TIIVISTELMÄ VUOSIKERTOMUKSESTA

<https://eiopa.europa.eu/>



eiopa

European Insurance and
Occupational Pensions Authority

Cover photo: © AdobeStock

PDF ISBN 978-92-9473-328-3 doi:10.2854/234816 EI-01-21-439-FI-N

More information on the European Union is available on the internet (<http://europa.eu>).

Luxemburg: Euroopan unionin julkaisutoimisto, 2021

© EIOPA, 2021

Jäljentäminen on sallittua, kunhan lähde mainitaan.

PETER BRAUMÜLLER



VARAPUHEENJOHTAJAN ESIPUHE

Olen tyytyväinen voidessani esitellä tämän vuosikertomuksen EIOPAn toiminnasta vuonna 2020.

Vuotta hallitsi covid-19-pandemia, jolla oli valtava vaikutus vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen työhön. Toimintaamme kuului muun muassa sellaisten välittömien toimien käyttöönotto, joiden avulla toimiala pystyi keskittymään oman toimintansa jatkuvuuteen ja velvoitteisiin, joita sillä on vakuutuksenottajia ja edunsaajia kohtaan. Kuluttajille annettiin myös suoraan tietoa siitä, mitä he voivat odottaa vakuutusyhtiöltään.

Pandemia toi esiin kuluttajansuoja-asioiden merkityksen. Se on edelleen EIOPAn painopisteala. Vuoden aikana laadimme lausunnon, jossa selvennettiin tuotehallintavaatimuksia koskevia valvontaodotuksia covid-19-pandemian yhteydessä. Myöhemmin määritimme tuotehallinnan valvontaa koskevan toimintamallimme. Tämä on vain osa työtä, jota tehtiin koko vuoden ajan kuluttajien suojelun varmistamiseksi.

Näyttää siltä, että toimialojen vakauden varmistamiseksi luodut sääntelykehikset ovat toimineet valvonnan kannalta pääpiirteissään vaaditusti koko pandemian ajan. Solvenssi II -direktiivin nojalla rakennetut riskipohjaiset pääomapuskurit auttoivat vakuutusalan jaksamaan covid-19-kriisin myötä koetut ensimmäiset ankarat markkinasokit.

Kun julkaisimme vuoden lopussa lausuntonne Solvenssi II -direktiivistä, pystyimme keräämään tietoa covid-19-kriisin vaikutuksesta vakuutusalaan, ja lopullisessa lausunnossa esitettiin punnittu lähestymistapa, jossa otettiin haastavat ajat huomioon.

Rahoitusvakauden osalta vuoden 2020 toiminnassamme keskityttiin covid-19-pandemian vaikutusten seurantaan ja lieventämiseen. Esimerkkejä tämän alan työstämme oli-

vat lausunto voitonjaosta ja muuttuvista palkkioista covid-19-tilanteessa, riskitaulukko sekä rahoitusvakauden säännöllinen seuranta ja siitä raportointi.

Eläkkeiden osalta etenimme erityisesti viemällä päätökseen yleiseurooppalaista yksilöllistä eläketuotetta eli PEPP-tuotetta koskevan asetuksen sekä jatkamalla työtämme eläketaulukon ja eläkkeiden seurantajärjestelmän parissa. Kaikki kolme ovat tärkeitä sukupuolten välisen eläke-eron poistamisessa.

Covid-19-pandemia vauhditti sekä kuluttajien että yritysten digitaaliteknologian käyttöä. Etenimme edelleen tällä työsaralla, jossa kaikenkattavana tavoitteenamme on auttaa kuluttajia hyötymään digitaalisesta innovoinnista siten, ettei siitä aiheudu vahinkoa.

Etenimme huomattavasti myös kestäväen rahoituksen alalla, muun muassa tukemalla EU:n kestävyysluokitusjärjestelmän kehittämistä ja useita ilmastonmuutoksen toimia.

Kiitän johtokuntamme jäseniä heidän panoksestaan toimeksiantomme täyttämässä vuonna 2020 sekä institutionaalista ja laajempaa sidosryhmäyhteisöämme rakentavasta yhteistyöstä. Gabriel Bernardinon puheenjohtajakausi ansaitsee myös kiitoksen, sillä hän johti EIOPAA tänä vaikeana vuonna. Arvostamme hänen johtamistaitoaan ja strategista visiotaan.

Jatkossa ei voida aliarvioida vakuutusentantajien ja eläkerahastojen roolia siinä, kuinka covid-19-kriisistä elvytään taloudellisesti. Euroopan unionin Next Generation EU -elpymisväline perustuu vihreään ja digitaaliseen siirtymään ja vie pääomamarkkinaunionia eteenpäin. Kaikki kolme liittyvät tiiviisti vakuutus- ja eläkesektorien tehtävään. Jatkamekin tulevana vuosina vuoden 2020 saavutustemme pohjalta. Näin varmistetaan, että Euroopan vakuutus- ja eläkesektorit tukevat kestävä elpymistä, joka hyödyttää taloutta, yhteiskuntaa ja ihmisiä.

FAUSTO PARENTE



TOIMITUSJOHTAJAN ESIPUHE

Vuonna 2020 sopeutimme muiden organisaatioiden tavoin työskentelymme pandemia-tilanteeseen. Vakiintunut työskentelykulttuurimme, joustava asennoituminen ja luotettava tietotekninen ympäristö mahdollistivat mukautumisen muutokseen ripeästi.

Suuntasimme ydintoimintaamme niin, että pystyimme seuraamaan nopeasti ja keskeytyksettä riskejä markkinoilla sekä ryhtymään tarvittaviin toimiin sen varmistamiseksi, että vakuutus- ja lisäeläkesektorit pystyivät edelleen tuomaan etuja vakuutuksenottajille ja edunsaajille.

Onnistuimme kuitenkin yhä saavuttamaan myös organisatoriset tavoitteemme. Olenkin hyvilläni siitä, että olemme saavuttaneet kaikki keskeiset suorituskykyindikaattorimme. Samalla olemme taanneet korkean laadun kaikissa neljässä strategisessa prioriteetissamme sekä kestävän rahoituksen ja digitalisaation monialaisissa aiheissamme.

Pystyimme koko vuoden ajan luottamaan siihen, että henkilöstömme on valmis työskentelemään vaikeissa oloissa. Siirsimme oppimiseen ja kehitykseen liittyvää toimintaa verkkoympäristöön niin, että pystyimme tarjoamaan henkilöstölle lisäkoulutusta kriisisietokyvyn ja yleisen kehityksen parantamiseksi. Kiitämkin henkilöstöä heidän ahkerasta työstään koko vuoden ajan.

Vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen käyttö vuonna 2020 resursseja tehokkaasti ja vastuullisesti. Viranomaisen vuoden 2020 toimintatalousarvio oli 29,4 miljoonaa euroa, ja vuoden loppuun mennessä maksusitoumusmäärärahoja koskevista toimista oli toteutettu

100 prosenttia ja maksumäärärahojen osalta 82,2 prosenttia. Viranomaisen henkilöresurssit kasvoivat, ja vuoden 2020 lopussa täytettyjä toimia oli 146.

EIOPA toteuttaa toimensa täysin EU:n asetusten mukaisesti ja työskentelee avoimesti ja läpinäkyvästi. Vastuuvollisuuteen kuuluu, että Euroopan tilintarkastustuomioistuin, Euroopan komission sisäisen tarkastuksen yksikkö ja oma sisäinen tarkastajamme tekevät vuosittain tarkastuksia. EIOPA suhtautuu myönteisesti yhteistyöhön kaikkien EU:n toimielinten kanssa. Se osallistui säännöllisesti valvontakokouksiin Euroopan parlamentissa, mukaan lukien lokakuussa 2020 kuulemiseen Euroopan parlamentin talous- ja raha-asioiden valiokunnassa.

Edellisten vuosien tapaan olemme hyötäneet tiivistä yhteistyöstä kansallisissa toimivaltaisissa viranomaisissa työskentelevien vastapuolten kanssa sekä hedelmällisestä yhteistyöstä johtokuntamme ja hallintoneuvostomme jäsenten kanssa.

Pyrimme myös edelleen saamaan kannanottoja useilta sidosryhmiltä työmme pohjaksi, erityisesti sidosryhmien edustajien ryhmältä sekä kuulemisissa ja tapahtumissa.

Annan myös tunnustusta Gabriel Bernardinon panokselle siinä, että hän johti viranomaista vuonna 2020. Hän myös omistautui kahden puheenjohtajakautensa aikana EIO-PAn kehittämiseen vakiintuneeksi ja toimivaksi EU:n valvontaviranomaiseksi.

Koko organisaatio on edelleen sitoutunut toimimaan vastuullisesti, ja myös tämän vuoden kertomukseen on sisällytetty ympäristöselonteko.

Mukautamme jatkossa työtämme ja työskentelytapojamme edelleen uuteen normaaliin, kun keskitymme varmistamaan, että vakuutus- ja eläkesektorit voivat täyttää tehtävänsä Euroopan kestävässä elpymisessä.

TIIVISTELMÄ

Covid-19-kriisi on ollut yksi vuosisadan suurimpia maailmanlaajuisia häiriötilanteita. Sen vaikutus on ollut kauaskantoinen, ja sillä on ollut seurauksia kotitalouksille ja talouksille koko maailmassa. Vuonna 2020 covid-19-pandemian puhkeamisen jälkeen EIOPAn toiminnassa keskityttiin koordinoimaan valvojen toimia, jotta voitiin varmistaa yhteinen ja yhdenmukainen valvonnan toimintamalli kaikissa jäsenvaltioissa. EIOPAn toimissa keskityttiin alusta alkaen toiminnan jatkuvuuden turvaamiseen kriisin alkuvaiheissa, sekä vakuutus- että eläkesektorien vakauden varmistamiseen ja kuluttajiin kohdistuvan vaikutuksen lieventämiseen.

EIOPA julkaisikin tietoa riskittömästä korosta ja osakerisikin mukautustekijästä ensin viikoittain ja sitten kahden viikon välein, kun epävarmuus oli suurimmillaan. EIOPA julkaisi lisäksi kuluttajaoppaan vakuutuskatteesta covid-19-pandemian aikana sekä lausunnot Solvenssi II -direktiivin mukaisesta jälleenvakuutukseen perustuvien järjestelmien tunnustamisesta ja Solvenssi II -direktiivin mukaisesta valvontaan liittyvästä raportoinnista covid-19-kriisin yhteydessä. EIOPA julkaisi myös lausuntoja lisäeläke- ja vakuutussektorille covid-19-kriisistä aiheutuvien vaikutusten lieventämisestä. Niissä käsiteltiin toiminnan jatkuvuuteen ja vakavaraisuus- ja pääomatilanteeseen liittyviä asioita.

Markkinoiden kehityksen seuranta ja arviointia koskevan vastuunsa mukaisesti EIOPA teki useita kohdennettuja arviointeja, joilla lisättiin sen tietämystä valtavasta vaikutuksesta, joka covid-19-kriisillä olisi rahoitusmarkkinoihin ja reaali-talouteen, sekä tuettiin sen tähän liittyvää päätöksentekoa. Lisäksi EIOPA arvioi tilannetta ja sen vaikutusta huolellisesti myös sen kriisinehkäisy- ja -hallintakehyksen yhteydessä.

EIOPA hoiti työnsä sujuvasti ja jatkoi toimiaan toimeksiantonsa täyttämiseksi.

LIIKETOIMINTAKÄYTÄNTÖJEN VALVONNAN JA SÄÄNTELYN EDISTÄMINEN

EIOPAlle on sen perustamisasetuksessa annettu valtuudet johtaa avoimuuden, yksinkertaistamisen ja oikeudenmukaisuuden edistämistä sisämarkkinoilla.

EIOPA keskittyi edelleen aloihin, joilla voitaisiin entisestään edistää sääntelykehysten vakauttamista ja lisätä kuluttajien tietoisuutta odottaessa komission suunnittelema tulevista kokonaisvaltaisista lainsäädäntötarkistuksista. Nämä tarkistukset liittyivät vakuutusten tarjoamisesta annettuun direktiiviin ja vähittäismarkkinoille tarkoitetuista paketoituista ja vakuutusmuotoisista sijoitustuotteista (PRIIP-tuotteet) annettuun asetukseen.

EIOPA laati vuonna 2020 myös brexit-kuluttajaoppaan ja kehitti vuorovaikutteisen verkkosivun rahoitusalan opetukseen. Näillä erityisaloitteilla lisättiin kuluttajien tietämystä ja ymmärrystä vakuutus- ja eläkesektorista.

EIOPA jatkoi vuonna 2020 yritysvälontaa koskevan kokonaisvaltaisen riskipohjaisen ennalta ehkäisevän kehityksensä täytäntöönpanoa. Siinä käytettiin EIOPAn tuotteita koskevia interventiovaltuuksia ja useita valvonta- ja seurantatyökaluja, muun muassa jatkuvaa kuluttajasuuntausten ja markkinoiden seuranta, sekä tehtiin käyntejä kansallisiin toimivaltaisiin viranomaisiin.

LÄHENTYMISEN JOHTAMINEN LAADUKKAAN VAKAVARAISSUUSVALVONNAN VARMISTAMISEKSI

EIOPAn työssä on keskeistä saada aikaan yhteinen eurooppalainen valvonnan toimintamalli.

EIOPA antoi joulukuussa 2020 Euroopan komissiolle lausuntonsa, jonka mukaan Solvenssi II -direktiivin tarkistuksessa on arvioitava nykyisen covid-19-tilanteen vaikutusta. EIOPA julkaisi myös Solvenssi II -direktiivin vuorovaikutteisten ohjeiden ensimmäisen osan. Se on käyttäjätavallinen dokumentoinnin verkkotyökalu.

EIOPA jatkoi vuoden aikana valvontatoimia osallistumalla aktiivisesti rajatylittäviin järjestöihin. Se myös perusti lisää rajatylittävän yhteistyön foorumeita, jotta kansallisten valvontaviranomaisten välisestä konkreettisia rajatylittäviä tapauksia koskevasta yhteistyöstä saatiin entistä vahvempaa ja oikea-aikaisempaa ja jotta rajatylittävän liiketoiminnan riskien tunnistamista ja arviointia pystyttiin nopeuttamaan. EIOPA toimi vuoden 2020 lo-

pussa kuudessa foorumissa, joihin osallistui 21 kansallista valvontaviranomaista.

Kansainvälisesti EIOPA osallistui vakuutus pääomastandardin ja systeemisiä riskejä koskevan kokonaisvaltaisen kehityksen kehittämiseen sekä Euroopan komission arviointiin siitä, onko Yhdistyneen kuningaskunnan vakuutuskehitys Solvenssi II -direktiivin mukainen. EIOPA laati myös tietopyyntöjä ja suosituksia valmiudesta vähentää brexitiin vaikutusta EU:n vakuutuksenottajiin.

EIOPA sai vuonna 2020 päätökseen vertaisarvioinnin suhteellisuusperiaatteen käytön valvontakäytännöistä ja valvonnan tuloksista säännöllisesti toimitettavassa valvontaraportissa. Se myös teki vertaisarvioinnin valtuuttamiseen, ilmoittamiseen ja valvontaan liittyvää tiedonvaihtoa koskevista säännöksistä. Ne sisältyvät EIOPAN päätökseen vakuutus alaa valvovien viranomaisten yhteistyöstä.

EIOPA jatkoi myös työtä, jolla varmistetaan yleiseurooppalaisen yksilöllisen eläketuotteen luotettava laatiminen ja toteuttaminen kehittämällä yleiseurooppalainen yksilöllinen eläketuotteen (PEPP-tuote) avaintietoasiakirja ja PEPP-tuotteen etuusote.

VAKUUTUS- JA LISÄELÄKESEKTORIN RAHOITUSVAKAUDEN VAHVISTAMINEN

Markkinoiden kehityksen seuranta ja arviointia koskevan vastuunsa mukaisesti EIOPA teki vuonna 2020 useita kohdennettuja arviointeja, joilla lisättiin sen tietämystä valtavasta vaikutuksesta, joka covid-19-kriisillä olisi rahoitusmarkkinoihin ja reaali talouteen, sekä tuettiin sen tähän liittyvää päätöksentekoa. Lisäksi EIOPA arvioi tilannetta ja sen vaikutusta huolellisesti myös sen kriisinehkäisy- ja -hallintakehityksen yhteydessä.

EIOPA julkaisi valvontaa koskevan lausunnon erittäin matalien / negatiivisten korkojen vaikutuksesta ja korosti huomattavaa vaikutusta, joka niillä on EU:n vakuutussektoriin varojen allokoinnin, uudelleensijoitusriskin, kannattavuuden ja vakavaraisuuden osalta.

EIOPA julkaisi kesäkuussa 2020 toisen tausta-asiakirjan vakuutusalan stressitestauksen metodologisista periaatteista julkista kuulemista varten. Sen myötä stressitestin

keinovalikoimaa voidaan täydentää entisestään lisäteki-joillä, joita voitaisiin käyttää tulevaisuuden toimenpiteissä.

MONIALAISET AIHEET

EIOPA jatkoi työtään kestävän rahoituksen alalla tukemalla Euroopan komission kestävän kasvun rahoitusta koskevaa toimintasuunnitelmaa.

Vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen julkaisi vuonna 2020 ensimmäisen yksityiskohtaisen arviointinsa ilmastonmuutokseen liittyvän siirtymän riskeistä. Se myös laati asiakirjan, jossa esitettiin mahdollinen toimintamalli, jolla voidaan parantaa yhteiskunnan kriisinsietokykyä systeemistä riskiä vastaan kehittämällä yhteisiä kriisinsietokykyä koskevia ratkaisuja.

EIOPA julkaisi tausta-asiakirjan ilmastonmuutokseen liittyvästä vahinkovakuutuksesta ja sen hinnoittelusta. Se oli jatkoa Solvenssi II -direktiiviin liittyvälle kestävydestä annetulle lausunnolle, jossa EIOPA huomautti, että on hyvin yleistä, että sitä, miksi vahinkovakuutukset eivät sisällä ilmastonmuutokseen liittyviä riskejä, perustellaan useimpien vakuutusten lyhytaikaisuudella.

EIOPA julkaisi myös tausta-asiakirjan menetelmästä, jolla ilmastonmuutos voitaisiin sisällyttää luonnonkatastrofeja koskevaan vakiomalliin. Siinä käsiteltiin myös sitä, tarvitaanko mahdollisesti menetelmiä, joilla ilmastonmuutos voidaan sisällyttää luonnonkatastrofeja koskevan vakavaraisuuspääomavaatimuksen kalibrointiin.

Covid-19-pandemia vauhditti yhteiskunnan digitaalistumista. EIOPA teki työtä digitalisaation, kyberuhkien sietokyvyn ja digitaalisen rahoituksen eri näkökohtien parissa. EIOPA laati valvontateknologiaa koskevan strategian, jonka tavoitteena on edistää teknologian käyttöä valvontaviranomaisten parissa. EIOPA hyväksyi myös kybervakuutusstrategian. Se on osa EIOPAN laajempaa tehtävää edistää luotettavaa teknistä kehitystä Euroopan unionin talouden ja sen kansalaisten eduksi.

EIOPA järjesti kesällä 2020 julkisen kuulemisen saadakseen paremman kuvan Euroopan unionin vakuutusalan arvoketjun mahdollisesta pirstoutumisesta ja siihen liittyvistä valvontahaasteista. Se myös julkaisi tausta-asiakirjan (jälleen)vakuutusalan arvoketjusta ja digitalisaatiosta johdettavista uusista liiketoimintamalleista.

TOIMEKSIANNON TEHOKAS JA TOIMIVA TOTEUTTAMINEN

EIOPA reagoi vuonna 2020 tehokkaasti covid-19-pandemiasta johtuviin rajoituksiin työpaikalla ja vahvisti edelleen organisaationsa valmiuksia. EIOPA hallitsi resurssiaan sujuvasti, minkä ansiosta se pystyi nopeuttamaan päätöksentekoa tänä aikana ja täyttämään vuoden 2020 vuotuisessa työohjelmassa asetetut strategiset tavoitteensa covid-19-pandemian leimaamassa ympäristössä. Kaikki EIOPAn työntekijät ja hallintoelimet sekä työryhmät jatkoivat etätyöskentelyä hyödyntämällä jo käytössä olleita automaattisia työnkulkuja.

ORGANISAATIOKAAVIO



YHTEYDENOTOT EU:HUN

Käynti tiedotuspisteessä

Euroopan unionin alueella toimii yhteensä satoja Europe Direct -tiedotuspisteitä. Lähimmän tiedotuspisteen osoite löytyy verkosta: https://europa.eu/european-union/contact_fi

Yhteydenotot puhelimitse tai sähköpostitse

Europe Direct -palvelu vastaa Euroopan unionia koskeviin kysymyksiin. Palveluun voi ottaa yhteyttä

- soittamalla maksuttomaan palvelunumeroon 00 800 678 910 11 (jotkin operaattorit voivat periä puhelumaksun),
- soittamalla puhelinnumeroon +32 22999696 tai
- sähköpostitse: https://europa.eu/european-union/contact_fi

TIETOA EU:STA

Verkkosivut

Tietoa Euroopan unionista on saatavilla kaikilla EU:n virallisilla kielillä Europa-sivustolla, https://europa.eu/european-union/index_fi

EU:n julkaisut

EU:n ilmaisia ja maksullisia julkaisuja voi ladata tai tilata osoitteesta <https://op.europa.eu/fi/publications>. Ilmaisia julkaisuja on mahdollista saada usean kappaleen erinä ottamalla yhteyttä Europe Direct -palveluun tai paikalliseen tiedotuspisteeseen (ks. https://europa.eu/european-union/contact_fi).

EU:n lainsäädäntö ja siihen liittyvät asiakirjat

EU:n koko lainsäädäntö vuodesta 1952 ja muuta tietoa EU:n oikeudesta on saatavilla kaikilla virallisilla kielillä EUR-Lex-tietokannassa osoitteessa <http://eur-lex.europa.eu>

EU:n avoin data

EU:n avoimen datan portaalien (<http://data.europa.eu/euodp/fi>) kautta on saatavilla EU:n data-aineistoja. Data on ilmaiseksi ladattavissa ja uudelleenkäytettävissä sekä kaupallista että ei-kaupallista käyttöä varten.

**EUROPEAN INSURANCE AND
OCCUPATIONAL PENSIONS AUTHORITY**

Westhafenplatz 1,
60327 Frankfurt am Main, Germany



Euroopan unionin
julkaisutoimisto